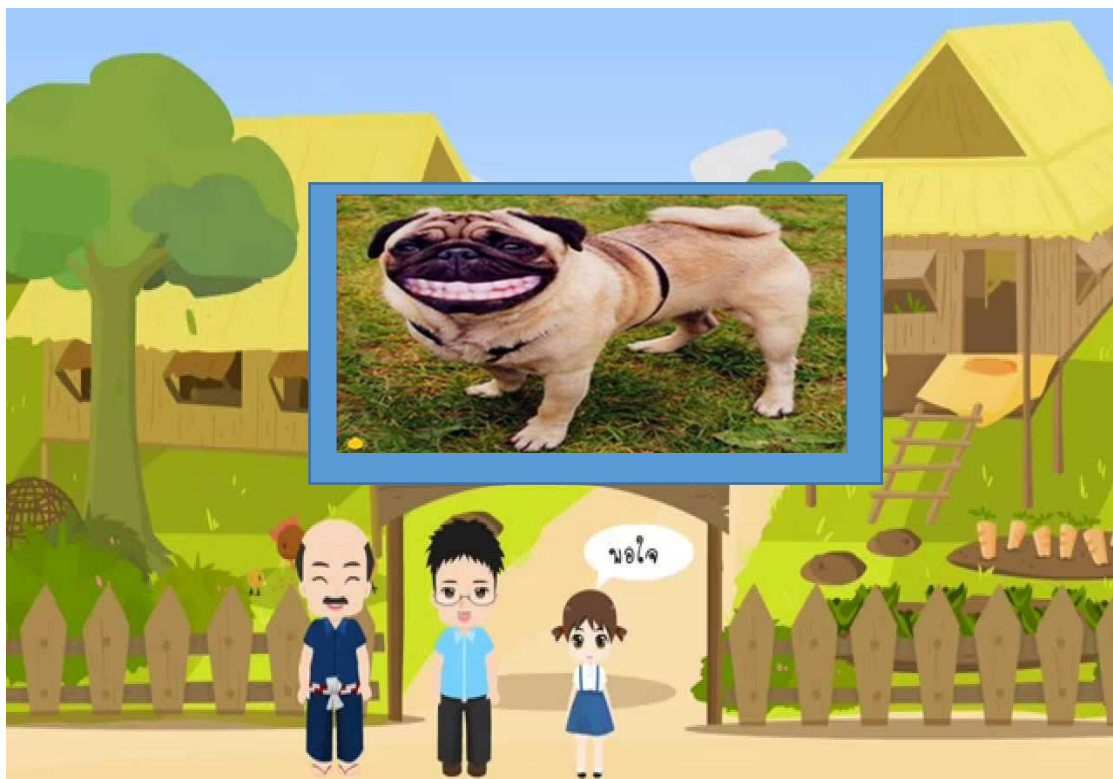

แนวทางการสอนแบบบูรณาการ

วิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

ภายใต้การขับเคลื่อนโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าในคน
ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ดร.สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี

สถาบันพระบรมราชชนก

ปีการศึกษา 2564-2568

การบูรณาการการเรียนการสอนของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
ภายใต้การขับเคลื่อนโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าในคน
ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ดร.สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร

กองบริการวิชาการ
สถาบันพระบรมราชชนก

ปีการศึกษา 2564-2568

ตัวอย่างการวิเคราะห์วัตถุประสงค์หลักสูตร

นักศึกษา จะมีความสามารถดังต่อไปนี้

1. แสดงคุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ดังต่อไปนี้
 - เคารพในคุณค่า ศักดิ์ศรี และความเป็นปัจเจกทั้งของตนเองและผู้อื่น
 - มีภาวะผู้นำและสามารถบริหารจัดการตนเองและงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม
 - ทำงานได้โดยอิสระ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
 - แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - เป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพและเป็นพลเมืองดีของสังคม
2. ปฏิบัติการพยาบาลแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน ทั้งในภาวะสุขภาพปกติ และภาวะที่มีปัญหาสุขภาพ
3. รักษาพยาบาลเบื้องต้น ตามขอบเขตวิชาชีพการพยาบาล
4. พัฒนาศักยภาพบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชนให้สามารถดูแลและพึ่งตนเองได้
5. ติดต่อสื่อสาร ให้ความรู้ และให้คำปรึกษาทางสุขภาพได้
6. ร่วมมือ/ร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพ

เกริ่นนำ

“มนุษย์” ดำรงชีวิตอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่มีทั้งมนุษย์ด้วยกันและสัตว์เลี้ยง ซึ่งล้วนกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ต้องอยู่รวมกันเป็นชุมชน/สังคม ทำให้มนุษย์พยายามสร้างแนวทาง/กฎระเบียบในการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้มนุษย์มีการดำรงชีวิตที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการดูแลสุขภาพตนเอง

เมื่อพิจารณาในกระบวนการใช้ชีวิตของมนุษย์ สามารถวิเคราะห์สรรพสิ่งทั้งหลายที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันในระบบองค์รวม เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในท่ามกลางความหลากหลาย สรรพสิ่งต่าง ๆ ต้องอิงอาศัยซึ่งกันและกัน โดยมีมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ มิใช่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์จึงต้องทำตัวให้เป็นส่วนหนึ่งของโลกธรรมชาติมนุษย์ สิ่งแวดล้อมที่สำคัญของมนุษย์มีอยู่ 3 ประเภทใหญ่ ๆ (ประเวศ วะสี 2559) ได้แก่

- 1) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สิ่งไม่มีชีวิต เช่น แร่ธาตุ ดิน น้ำ อากาศร้อน อากาศหนาว ทะเลทราย ภูเขา ป่าไม้ แม่น้ำ ลำคลอง เป็นต้น
- 2) สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ ได้แก่ สิ่งที่มีชีวิต เช่น ต้นไม้ สัตว์ เชื้อโรค สิ่งเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ดังตัวอย่าง เช่น ต้นตะบองเพชรขึ้นในทะเลทราย เชื้อพิษสุนัขบ้าซึ่งมีพาหะเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม เป็นต้น
- 3) สิ่งแวดล้อมทางสังคม เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ เช่น ประชากร เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การศึกษา วัฒนธรรม และเทคโนโลยี เป็นต้น

ในปัจจุบันกับสุขภาพไทยมีจำนวนผู้ป่วยโรคพิษสุนัขบ้า 3 ล้านคนเศษ สังคมไทยมีความพยายาม ที่จะคิดค้นยารักษาโรคโรคพิษสุนัขบ้า แต่การผลิตยาดังกล่าวก็อยู่ในระหว่างการทดลองยา และไม่มีปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของผู้ติดเชื้อจำนวนที่มากขึ้น ส่งผลกระทบต่อกับสุขภาพของประชาชนในชุมชนและกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงจำนวนสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำแนกชุดความรู้ในรายวิชามนุษย์กับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (สม.1103) 3(3-0-6)

เรื่อง	รายละเอียดเนื้อหา	ทักษะ	เจตคติ
1 แนวคิด สุขภาพหนึ่งเดียว	ความหมายสุขภาพหนึ่งเดียว	จำแนกองค์ประกอบ สุขภาพหนึ่งเดียว	อธิบายความหมายสุขภาพ หนึ่งเดียว
2 สุขภาพหนึ่งเดียวกับการ เรียนรู้ความสัมพันธ์ใน บริบทชุมชน	ความหมาย จุดมุ่งหมาย ความสำคัญขอบเขตเนื้อหา การจัดกิจกรรมเรียนรู้ แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว	การวิเคราะห์ สังเคราะห์การเรียนรู้	-สาธิตการสื่อสารความรู้ เรื่องสุขภาพหนึ่งเดียว
3 ระบาดวิทยาโรคพิษสุนัข บ้า	ชนิดของเชื้อก่อโรค สัตว์นำโรค ระยะฟักตัวของโรค การติดต่อจากสัตว์สู่คน	การเข้าถึงแหล่งข้อมูล วัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า	-การยอมรับความแตกต่าง และคำนึงถึงบริบทในชุมชน -ยอมรับการตัดสินใจของ ผู้อื่น
4 สุขภาพกับความปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้าและ โรคติดต่อในบริบทชุมชน	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคพิษ สุนัขบ้า : ช่องทางการติดเชื้อ โรคพิษสุนัขบ้า กระบวนการ เฝ้าระวัง ป้องกันควบคุม และดูแลรักษาโรคพิษสุนัขบ้า ในคน	-การประเมินพฤติกรรม -การเข้าถึงและสามารถ อธิบายช่องทางการ ติดต่อเชื้อพิษสุนัขบ้า จากสัตว์สู่คน	-การอยู่ร่วมกับสัตว์เลี้ยง อย่างปลอดภัย

ตารางกิจกรรมการเรียนการสอน วัน เวลา 08.00-11.00 น. ห้องเรียน 103 อาคารเรียน

วันที่	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ผลงาน
	-พบ นักศึกษา และ ชี้แจง ประมวลการสอนประจำ -การจัดกลุ่มนักศึกษา	-สำรวจความต้องการ/ ซักถามและตกลงการ เรียนรู้ร่วมกัน -สำรวจ learning style ของผู้เรียน	-รายละเอียดประมวล การสอนประจำหน่วย -แบบ วัด learning style และแบบ วัด บุคลิกภาพ	แบบฝึกหัดเดี่ยว
	-หลักเบื้องต้นของกับสุขภาพ คือ โครงสร้างชุมชนกับ สุขภาพเดียว -Concept เกี่ยวกับโรคพิษ สุนัขบ้า -ความสัมพันธ์ของบุคคลกับ สัตว์เลี้ยง/ความปลอดภัย	-Cooperative learning	-เอกสารประกอบการ สอน และ เอกสารอ้างอิงอื่น ๆ -ชุดสถานการณ์	-รายงานกลุ่ม/ทีม -

วันที่	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ผลงาน
	-ศึกษาชุมชนเมืองบริเวณเขตเทศบาลนคร -ศึกษาชุมชนชนบทบริเวณนอกเขตเทศบาล	-ทำงานกลุ่ม II (เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของบุคคลในชุมชนเมืองกับ ชุมชนในชนบท)	-ชุมชนเมือง -ชุมชนนอกเมือง	-สรุปแนวคิดของกลุ่ม -รายงานกลุ่มการศึกษาเปรียบเทียบชุมชนเมืองกับชุมชนชนบท
	-นำเสนอรายงานกลุ่มโครงสร้างของเขตเมืองและโครงสร้างของกับชนบทในแต่ละประเด็น -สรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างของเครือข่ายและ การใช้ประโยชน์จากโครงสร้างดังกล่าว	-Present-paper group -นำเสนองานจาก การศึกษา สภาพการณ์จริง	-Power point -สไลด์ภาพชุมชนเมืองกับชุมชนชนบท	-รายงานกลุ่ม -บทสรุปความแตกต่างของโครงสร้างกับสังคมเมืองกับกับชนบท
	-วิเคราะห์ระบบเครือข่ายชุมชนเมืองและชุมชน -วิเคราะห์ระบบเครือข่ายของกับสุขภาพเมืองกับกับสุขภาพชุมชน	-Active lecture และกลุ่มร่วมอภิปรายซักถาม	-Power point	-รายงานกลุ่มเป็นรูปเล่มโดยย่อ -รูปแบบการเสนอผลงาน -บทสรุประบบเครือข่ายและระบบเครือข่ายกับสุขภาพ
	-วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพและความปลอดภัย	-Group investigation และนำเสนองานการวิเคราะห์เป็นรายกลุ่ม	-ข่าวหนังสือพิมพ์ประจำวันเรื่องเกี่ยวกับประเด็นปัจจัยด้านการเมือง/นโยบายเศรษฐกิจ/วัฒนธรรมค่านิยม/ทัศนคติ ฯลฯ	-กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ -วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพและความปลอดภัย

- หมายเหตุ 1. วันสอบกลางภาคเรียน ระบุวัน
2. วันสอบปลายภาคเรียน ระบุวัน

4. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. การบรรยายเชิงรุก
2. การอภิปราย
3. กิจกรรมกลุ่ม
4. การนำเสนองานในชั้นเรียน
5. การจัดทำรายงานรูปเล่ม
6. การศึกษาด้วยตนเองและทำแบบฝึกหัดรายบุคคล
7. การใช้ชีวิตแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาในชุมชน

8. การนำเสนอบทบาทสมมติ

5. สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา
2. Power point presentation
3. สื่อ VDO วิถีความปลอดภัยในชุมชน
4. Website : htt : www. : WHO
5. ข่าวนั่งสื่อพิมพ์
6. เอกสารชุดคู่มือผู้เรียน

6. การประเมินผล

1. แบบฝึกหัดรายบุคคล	10%
2. รายงานรูปเล่ม (กลุ่ม)	10%
3. กิจกรรมกลุ่ม	20%
4. การรายงานและนำเสนอผลงานในชั้นเรียน	10%
5. การสอบกลางภาค (ข้อสอบ)	10%
6. บทละครแห่งชีวิต	30%
8. สอบปลายภาค (ข้อสอบ)	10%
รวม	100%

7. วิธีการประเมินและเนื้อหาการประเมิน

- วิธีการประเมิน
1. การสังเกต
 2. การบันทึก
 3. แบบประเมิน

- ผู้ประเมิน ประกอบด้วย
1. เพื่อนนักศึกษา
 2. ผู้สอน/ทีมสหสาขาวิชาชีพ

เนื้อหาประเมินรายงานการเขียนข่าว

เนื้อหาประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1. ชื่อเรื่องข่าวน่าสนใจทันสมัยเกี่ยวกับ	10	
2. มีวัตถุประสงค์การนำเสนอข่าวชัดเจน	10	
3. เนื้อหาที่วิเคราะห์มีความครอบคลุม	20	
4. มีความสามารถในการใช้ประโยชน์จากการนำเสนอข่าว	30	
5. มีการตรวจสอบแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับข่าวจากแหล่งอื่น ๆ ได้ถูกต้อง	10	
6. มุมมองสุขภาพวิถีที่ถูกต้อง	10	
7. มีการอ้างอิงถูกต้อง	10	
รวม	100	

เกณฑ์การผ่านการประเมิน

ผู้สอบผ่านวิชานี้จะต้องได้คะแนนจากการสอบกลางภาคเรียน รวมทั้งคะแนนการเรียนรู้ในหน่วย
ที่ 1 โดยต้องได้คะแนน 60% ขึ้นไปและต้องเข้าเรียนไม่ต่ำกว่า 80% เกณฑ์กำหนดเกรดดังนี้

คะแนน > 85% ขึ้นไป A

คะแนน > 80 – 85% B⁺

คะแนน > 75 – 80% B

คะแนน > 70 – 75% C⁺

คะแนน > 60 – 70% C

คะแนนต่ำกว่า 60% ไม่ผ่านวิชานี้ ต้องได้รับการซ่อมเสริมจนกว่าจะได้คะแนนผ่าน
เกณฑ์ 60%

แผนการสอน
การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ 1
แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพหนึ่งเดียว

จุดประสงค์ เมื่อจบกระบวนการเรียนรู้แล้ว นักศึกษา

1. อธิบายความหมายของสุขภาพหนึ่งเดียวได้ถูกต้อง
2. ระบุความสัมพันธ์ของกับสุขภาพได้ถูกต้อง
3. อธิบายแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงสร้างของกับสุขภาพได้ถูกต้อง
4. อธิบายความสัมพันธ์ของบุคคลในกับสุขภาพที่แตกต่างกันได้ถูกต้อง
5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกับสุขภาพที่มีต่อสุขภาพของบุคคลได้เหมาะสม

สาระสำคัญ

การศึกษาสภาพจริงของกับสุขภาพเมืองและกับสุขภาพชนบท การศึกษาโครงสร้างครอบครัวตนเองโครงสร้างกับสุขภาพต่าง ๆ จะสะท้อนความสัมพันธ์ของบุคคลในแต่ละกับสุขภาพ ซึ่งความสัมพันธ์ต่าง ๆ จะนำมาซึ่งขอบเขตและหน้าที่ของบุคคลที่มีต่อกับสุขภาพในขณะเดียวกัน บทบาทของกับสุขภาพมีต่อบุคคลส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างกันตามสภาพกับสุขภาพที่ต่างกันไป

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. การเตรียมความพร้อมตนเอง : Self Study & Exercise I
2. การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ (Cooperative Learning/Group investigation

ชั้นนำ

ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์และการเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาดูงานภายนอกวิทยาลัยพยาบาลและแบ่งกลุ่มนักศึกษา 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพเมือง 2 กลุ่ม และศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพชนบท

ขั้นตอนดำเนินงานกิจกรรม

ลำดับ	กิจกรรม
1. ขั้นเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนศึกษานอกวิทยาลัยฯ	<p>ผู้เรียนเตรียมความรู้ตนเอง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาด้วยตนเองตามรายละเอียดในคู่มือผู้เรียน (กิจกรรมการเตรียมความพร้อมครั้งที่ 1) ปรีกษาและพบผู้สอนเป็นระยะตามที่ต้องการ 2. ทดสอบตนเองโดยตอบคำถามในแบบฝึกหัดที่ 1 3. ส่งชิ้นงานตนเองคือ แบบฝึกหัดที่ 1 กับผู้สอน
2. ขั้นวางแผนการศึกษานอกวิทยาลัยพยาบาลฯ	<p>ผู้เรียนจัดประชุมกลุ่มย่อยเตรียมงานกลุ่มในการศึกษาภายนอกวิทยาลัยพยาบาลฯ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการฯ กลุ่มและสมาชิกกลุ่มพร้อมกำหนดหน้าที่ 2. วางแผนการศึกษากับสุขภาพภายนอกวิทยาลัยฯของกลุ่มย่อย <ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์การศึกษา - ประเด็นการศึกษา - ข้อมูลที่ต้องเก็บรวบรวม - กลุ่มวิเคราะห์ประเด็นและกำหนดข้อคำถามเมื่อเข้าไปศึกษากับสุขภาพเมืองหรือกับสุขภาพชนบท - กำหนดบทบาท ความรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม
3. ขั้นสืบเสาะหาคำตอบของกลุ่ม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่รวบรวมตามหน้าที่รับผิดชอบแต่ละคนเสนอในกลุ่มย่อย 2. กลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน อภิปรายรวบรวมข้อมูลและสรุปผลการศึกษาสภาพกับสุขภาพ 3. กลุ่มเลือกรูปแบบเพื่อการนำเสนอในชั้นเรียน 4. สรุปแนวทางการจัดทำรายงานเป็นรูปเล่มของกลุ่มย่อยส่งผู้สอน กลุ่มละ 1 ชุด
4. ขั้นเตรียมตัวรายงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มสรุปสาระสำคัญจากการศึกษากับสุขภาพภายนอกวิทยาลัยฯ เพื่อรายงานต่อชั้นเรียนต่อไป 2. กลุ่มย่อยสรุปร่วมกันเลือกสมาชิกที่จะนำเสนอรายงานชั้นต่อไป

ขั้นตอนดำเนินงานกิจกรรม (ต่อ)

ลำดับ	กิจกรรม
5. ขั้นการเสนองาน	<p>กิจกรรมการนำเสนองานให้ใช้เวลาในสัปดาห์ที่ 3 ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> จัดกลุ่มนักศึกษาในชั้นเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มศึกษากับสุขภาพเมืองกับกลุ่มกับสุขภาพชนบท ให้ทั้ง 4 กลุ่มย่อยของแต่ละกับสุขภาพศึกษา ร่วมกันอภิปรายหาเหตุผลสรุปสาระสำคัญของการศึกษาสุขภาพกับสุขภาพแต่ละแห่งเพื่อนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยให้นำเสนอเพียง 2 กลุ่ม/ชุมชน ให้เวลากลุ่มละ 15 นาที โดยแต่ละกลุ่มเลือกวิธีการนำเสนอ ผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
6. ขั้นการประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ตนเองและกิจกรรมกลุ่มตามแบบประเมินที่กำหนดไว้ในคู่มือผู้เรียน ผู้สอนประเมินผู้เรียนรายบุคคลโดยการสังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่มการนำเสนองานต่อชั้นเรียน ผลงานจากการตอบถามแบบฝึกหัดที่ 1 และรูปเล่มรายงานของกลุ่ม (การศึกษาดูงาน)

การศึกษาดูงาน

- ตามรายละเอียดประเด็นที่กำหนดในคู่มือผู้เรียน
- การแบ่งกลุ่มนักศึกษา ดังนี้
 - ทีม ก. ศึกษาสุขภาพกับสุขภาพเมือง คือ ตลาด
 - กลุ่ม ก/1 เลขที่ 1-10
 - กลุ่ม ก/2 เลขที่ 11-20
 - ทีม ข. ศึกษาสุขภาพกับสุขภาพชนบทคือ นอกเขตเมือง
 - กลุ่ม ข/1 เลขที่ 21-30
 - กลุ่ม ข/2 เลขที่ 31-40

ขั้นสรุป

ผู้สอนได้สรุปสาระสำคัญของสภาพกับสุขภาพเมืองและกับสุขภาพชนบทว่าการรวมตัวของบุคคลเป็นกับสุขภาพนั้นเริ่มจากความหมายของครอบครัวและกับสุขภาพว่า มีความหมายถือ การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน อยู่ร่วมกันมีความสัมพันธ์กันทั้งทางตรงและอ้อม มีกิจกรรมการติดต่อสื่อสารกัน โครงสร้างของกับสุขภาพเมืองและชนบทต่างกัน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย ชักถาม ให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้เรียนและกระตุ้นเตือนให้นักศึกษาเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ครั้งต่อไป โดยศึกษาจากคู่มือผู้เรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. คู่มือผู้เรียน
2. แบบฝึกหัดที่ 1
3. เอกสารประกอบการสอนวิชากับสุขภาพไทยกับสุขภาพ

การวัดและประเมินผล ประเมินจาก

1. การทำกิจกรรมกลุ่ม
2. การนำเสนอผลงานต่อชั้นเรียน
3. ชิ้นงานของกลุ่ม (รายงานรูปเล่ม)

โลโก้วิทยาลัย	แผนการเรียนรู้	รหัสวิชา ส.ม.1103 ชื่อวิชา มนุษย์กับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม	
	หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง แนวคิดสุขภาพและความสัมพันธ์ของบุคคล		
	หลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต	ชั้นปีที่ 1 ภาคการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2564	
	ปรับปรุงครั้งสุดท้าย : 1/05/2021		

คำอธิบายประจำหน่วย

ศึกษากับสุขภาพเมืองกับกับสุขภาพชนบทเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัว ระบบเครือญาติ โครงสร้างองค์กรชุมชน เครือข่ายของกับสุขภาพในชุมชนต่าง ๆ พฤติกรรมสุขภาพและระบบสุขภาพ กับสุขภาพ ปฏิทินชุมชน ซึ่งสะท้อนความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมแต่ละคนและแต่ละกับสุขภาพ อีกทั้ง อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพของบุคคล ครอบครัว ระบบการแพทย์ทางเลือกในกับสุขภาพไทย รวมทั้งวิเคราะห์แบบแผนวิถีชีวิตการดูแลสุขภาพ เสนอรายงานผลการวิเคราะห์สภาวะสุขภาพกับสุขภาพเมืองกับกับสุขภาพชนบท

วัตถุประสงค์ทั่วไป

อธิบายปรากฏการณ์ในสภาพกับสุขภาพที่เป็นปัจจุบันในกับสุขภาพซึ่งประกอบด้วยกับสุขภาพ เมืองกับกับสุขภาพชนบทได้ โดยระบุโครงสร้างของครอบครัว เครือญาติในกับสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ที่แตกต่างกัน อีกทั้งอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพของบุคคลในครอบครัวและระบบการแพทย์ตลอดจน วิถีชีวิตของบุคคลในกับสุขภาพได้

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. อธิบายสภาวะสุขภาพกับประชาชนในแต่ละสภาพกับสุขภาพเมืองกับกับสุขภาพชนบท
2. ระบุความแตกต่างของสภาวะสุขภาพของประชาชนในเขตกับสุขภาพเมืองกับกับสุขภาพชนบท
3. อธิบายโครงสร้างของครอบครัวกับสุขภาพเมืองกับกับสุขภาพชนบท
4. อธิบายระบบเครือญาติ กับสุขภาพเมืองกับกับสุขภาพชนบท
5. อธิบายเครือข่ายของกับสุขภาพเมืองกับกับสุขภาพชนบท
6. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพของบุคคล ครอบครัวและกับสุขภาพ
7. อธิบายระบบการแพทย์ทางเลือกในกับสุขภาพ
8. อธิบายวิถีชีวิตแบบไทยและวัฒนธรรมการดูแลสุขภาพในกับสุขภาพ

ตารางกิจกรรมการเรียนการสอน วันพฤหัสบดี เวลา 08.00-10.00 น. ห้องเรียน 103

อาคารเรียน

สัปดาห์ ที่	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ผลงาน
1	- พบนักศึกษาและชี้แจงประมวล การสอนประจำหน่วยที่ 1 - การจัดกลุ่มนักศึกษา	-สำรวจความ ต้องการ/ซักถามและ ตกลงการเรียนรู้ ร่วมกัน -สำรวจ learning style และบุคลิกภาพ ของผู้เรียน	-รายละเอียดประมวล การสอนประจำ หน่วย -แบบวัด learning style และแบบวัด บุคลิกภาพ	
2	-หลักเบื้องต้นของกับสุขภาพคือ โครงสร้างครอบครัวตนเองและ กับสุขภาพ -Concept เกี่ยวกับกับสุขภาพ ไทย -ความสัมพันธ์ของบุคคลในกับ สุขภาพ/ครอบครัว -ความสัมพันธ์ของบุคคลในกับ สุขภาพที่มีต่อสุขภาพวิถีใน ภาพรวม	-Cooperative learning (Group investigation) -exercise I (วิเคราะห์โครงสร้าง ของครอบครัวตนเอง)	-เอกสารประกอบการ สอนและ เอกสารอ้างอิงอื่น ๆ -ชุดสถานการณ์ Co-op -power point	-รายงานเดี่ยว -แบบฝึกหัดเดี่ยว
3	-ศึกษาชุมชนเมืองบริเวณเขต เทศบาลนครอุบลราชธานี -ศึกษาชุมชนชนบทบริเวณนอก เขตเทศบาลนครอุบลราชธานี	-Self study exercise II (เปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ของ บุคคลในชุมชนเมือง กับชุมชนในชนบท)	-ชุมชนตลาดใหญ่ -ชุมชนบ้านหนองบ่อ	-สรุปแนวคิดของกลุ่ม -รายงานกลุ่ม การศึกษา เปรียบเทียบชุมชน เมืองกับชุมชนชนบท
4	-วิเคราะห์ระบบเครือญาติชุมชน เมืองและชุมชน -วิเคราะห์ระบบเครือข่ายของกับ สุขภาพเมืองกับกับสุขภาพชุมชน	-Active lecture และกลุ่มร่วมมืออภิปราย ซักถาม	-Power point	-รายงานกลุ่มเป็น รูปเล่มโดยย่อ -รูปแบบการเสนอ ผลงาน -บทสรุประบบเครือ ญาติและระบบ เครือข่ายกับสุขภาพ
5	-นำเสนอรายงานกลุ่มโครงสร้าง ของกับสุขภาพเมืองและ โครงสร้างของกับสุขภาพชนบทใน แต่ละประเด็น ของกับสุขภาพและการใช้ ประโยชน์จากโครงสร้างดังกล่าว	-Present paper group จากการดูงาน	-Power point -สไลด์ภาพชุมชน เมืองกับชุมชนชนบท	-รายงานกลุ่ม -บทสรุปความ แตกต่างของ โครงสร้างกับสุขภาพ เมืองกับกับสุขภาพ ชนบท

ลำดับที่	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ผลงาน
	-สรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างของกับสุขภาพเครือข่าย	-นำเสนองานจากการศึกษาสภาพการณ์จริง		
6	-วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพวิถีในกับสุขภาพไทยจากข่าวหนังสือพิมพ์ประจำวัน	-Group investigation และนำเสนองานการวิเคราะห์เป็นรายกลุ่ม	-ข่าวหนังสือพิมพ์ประจำวันเรื่องเกี่ยวกับประเด็นสุขภาพวิถีของคนในกับสุขภาพที่มีปัจจัยด้านการเมือง/นโยบายเศรษฐกิจ/วัฒนธรรมค่านิยม/ทัศนคติ ฯลฯ	-กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ จากข่าวหนังสือพิมพ์ประจำวัน -กลุ่มจัดบอร์ดนำเสนอข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพวิถีของคนในกับสุขภาพไทย
7	-Concept ระบบการแพทย์ในกับสุขภาพไทย -แนวคิดระบบการแพทย์ทางเลือกในกับสุขภาพไทย	-Active lecture และกลุ่มร่วมอภิปรายซักถาม	-Power Point	-บทสรุป ระบบการแพทย์ทางเลือกในกับสุขภาพไทย
8	-กรอบการศึกษาวิถีชุมชนต่าง ๆ ในกับสุขภาพไทย เช่น แผนที่เดินดิน/ผังเครือญาติ/โครงสร้างชุมชน/ประวัติชุมชน/สุขภาพวิถีในชุมชน/พฤติกรรมสุขภาพชุมชนและการเก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชน	-Active lecture -Cooperative learning -Power point	-เอกสารประกอบการสอนและเอกสารอ้างอิงอื่น ๆ -ชุดสถานการณ์ในชุมชน	-สรุป Concept การศึกษาวิถีชุมชน -รายงานกลุ่มเป็นรูปเล่มโดยย่อ กลุ่มนำเสนอกรอบการศึกษาวิถีชุมชนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชน
9	-Concept พฤติกรรมสุขภาพในภาวะปกติและภาวะเจ็บป่วย -แบบแผนการดูแลสุขภาพวิถีในกับสุขภาพไทย	-Self Study และ exercise 3 -Cooperative learning	-Power Point -ชุดสถานการณ์พฤติกรรมสุขภาพวิถี	-สรุป Concept พฤติกรรมสุขภาพในภาวะปกติและภาวะเจ็บป่วย -นำเสนอแบบแผนการดูแลสุขภาพวิถีในกลุ่มชุมชนต่าง ๆ ในกับสุขภาพไทย

ลำดับที่	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ผลงาน
10-14	-การใช้ชีวิตแบบมีส่วนร่วมในชุมชนที่มีความแตกต่างจากวิถีชีวิตของนักศึกษาพยาบาล	-แบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 2 คน ต่อ 1 หลังคาเรือน เพื่อเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับชาวบ้านในชุมชนบ้านนกกษมื่น อ.เมือง จ.อุบลฯ ซึ่งเป็นชุมชนนอกเขตเทศบาลและห่างจากวิทยาลัยฯ 10 กิโลเมตร มีระยะเวลา 4 วัน 3 คืน สำหรับการอยู่ร่วมกับชุมชน	-ชุมชนบ้านนกกษมื่น บ่อห่างจากวิทยาลัยฯ 10 กิโลเมตร และเป็นชุมชนที่มีความหลากหลายของสุขภาพวิถี	-นำเสนอรายงานกลุ่มเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพวิถีในชุมชน/วัฒนธรรมสุขภาพวิถี/ระบบการแพทย์ในชุมชน/ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพวิถีของครอบครัว -นำเสนอบันทึกการเรียนรู้เป็นรายบุคคล -บทสรุปผลการใช้ชีวิตแบบมีส่วนร่วมในชุมชน
15	-ผลการวิเคราะห์แบบแผนวิถีชีวิต การดูแลสุขภาพของชุมชน	-นำเสนอผลการวิเคราะห์แบบแผนวิถีชีวิตการดูแลสุขภาพวิถีของชุมชนที่ศึกษาเป็นรายกลุ่ม -วิพากษ์ผลการนำเสนอการวิเคราะห์	-สไลด์สภาพจริงในชุมชนนกกษมื่น -Power Point	-รายงานกลุ่มเป็นรูปเล่ม -กลุ่มจัดบอร์ดนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบแผนวิถีชีวิตการดูแลสุขภาพของชุมชน

หมายเหตุ

1. วันสอบกลางภาคเรียน 2 พฤศจิกายน 2564
2. วันสอบปลายภาคเรียน 7 กุมภาพันธ์ 2564

3. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. การบรรยายเชิงรุก
2. การอภิปราย
3. กิจกรรมกลุ่ม
4. การนำเสนองานในชั้นเรียน
5. การจัดทำรายงานรูปเล่ม
6. การศึกษาด้วยตนเองและทำแบบฝึกหัดรายบุคคล
7. การศึกษากับสุขภาพเมืองและชนบท
8. การใช้ชีวิตแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษากับชาวบ้านในชนบท
9. การนำเสนอวิถีชีวิตในชุมชน

4. สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชากับสุขภาพไทยกับสุขภาพ
2. Power point presentation
3. สื่อ VDO ระบบการแพทย์ในชุมชน
4. Website : [http : www.moph. ac.th.](http://www.moph.ac.th)
5. ข่าวหนังสือพิมพ์
6. เอกสารชุดคู่มือผู้เรียน

5. การประเมินผล

1. แบบฝึกหัดรายบุคคล	10%
2. รายงานรูปเล่ม (กลุ่ม)	10%
3. กิจกรรมกลุ่ม	10%
4. การรายงานและนำเสนอผลงานในชั้นเรียน	10%
5. การสอบกลางภาค (ข้อสอบ)	10%
6. การใช้ชีวิตแบบมีส่วนร่วมในชุมชน	20%
7. การนำเสนอบอร์ดผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพในชุมชน	20%
8. สอบปลายภาค (ข้อสอบ)	10%
รวม	100%

6. วิธีการประเมินและเนื้อหาการประเมิน

- วิธีการประเมิน
1. การสังเกต
 2. การบันทึก
 3. แบบประเมิน

- ผู้ประเมิน ประกอบด้วย
1. เพื่อนนักศึกษา
 2. ผู้สอน
 3. ชาวบ้านในชุมชน

เนื้อหาประเมินรายงานการเขียนข่าว

เนื้อหาประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1. ชื่อเรื่องข่าวน่าสนใจทันสมัย	10	
2. มีวัตถุประสงค์การนำเสนอข่าวชัดเจน	10	
3. เนื้อหาที่วิเคราะห์มีความครอบคลุม	20	
4. มีความสามารถในการใช้ประโยชน์จากการนำเสนอข่าว	30	
5. มีการตรวจสอบแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับข่าวจากแหล่งอื่น ๆ ได้ถูกต้อง	10	
6. การใช้ภาษา วรรคตอน ตัวสะกด ได้ถูกต้อง	10	
7. มีการอ้างอิงถูกต้อง	10	

เกณฑ์การผ่านการประเมิน

ผู้สอบผ่านวิชานี้จะต้องได้คะแนนจากการสอบกลางภาคเรียน รวมทั้งคะแนนการเรียนรู้ในหน่วยที่ 1 โดยต้องได้คะแนน 60% ขึ้นไปและต้องเข้าเรียนไม่ต่ำกว่า 80% เกณฑ์กำหนดเกรด ดังนี้

คะแนน > 85% ขึ้นไป A

คะแนน > 80-85% B⁺

คะแนน > 75-80% B

คะแนน > 70-75% C⁺

คะแนน > 60-70% C

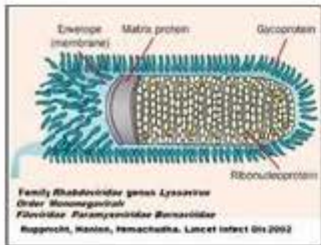
คะแนนต่ำกว่า 60% ไม่ผ่านวิชานี้ ต้องได้รับการซ่อมเสริมจนกว่าจะได้คะแนนผ่านเกณฑ์ 60%

ภาคผนวก
เอกสารประกอบการสอน

ระบาดวิทยา : โรคพิษสุนัขบ้า

- โรคติดต่อจากสัตว์สู่คน
- สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิด

เชื่อก่อโรค

สัตว์นำโรค

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิด

การติดต่อ

ข่วน

กัด

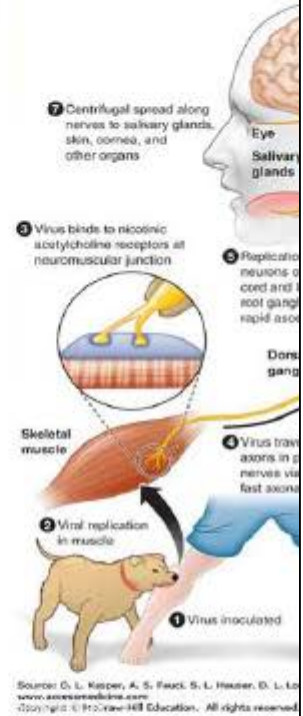
น้ำลายกระเด็น

เลีย

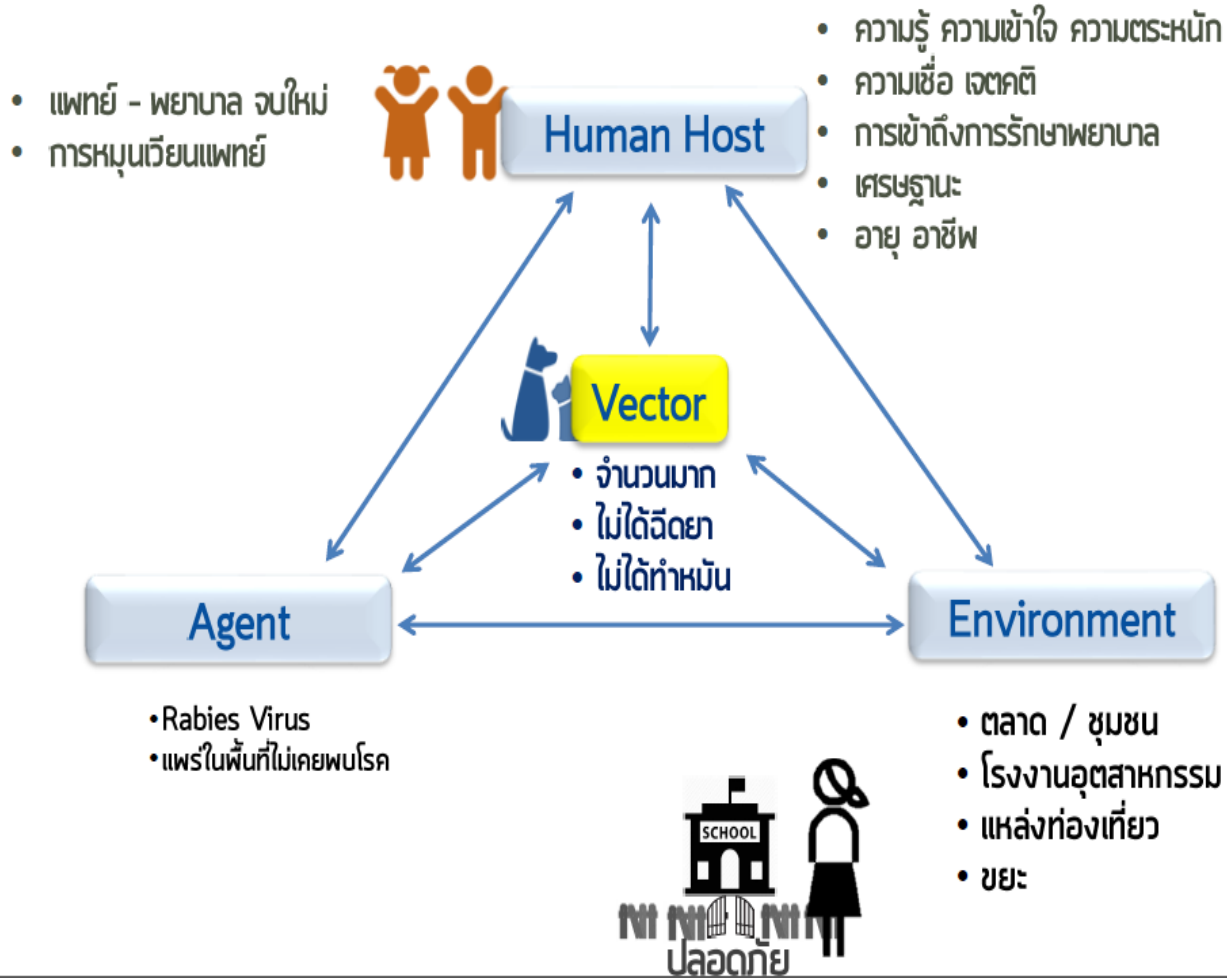
รวมทั้ง ขาห้อย (ติด/เห็น)

กินอาหารที่ปรุงจากสัตว์ติดเชื้อแบบสุกๆ ดิบๆ

Source: G. L. Kasper, A. S. Fauci, S. L. Hauser, D. L. Kasper, www.accessmedicine.com Copyright © McGraw-Hill Education. All rights reserved.

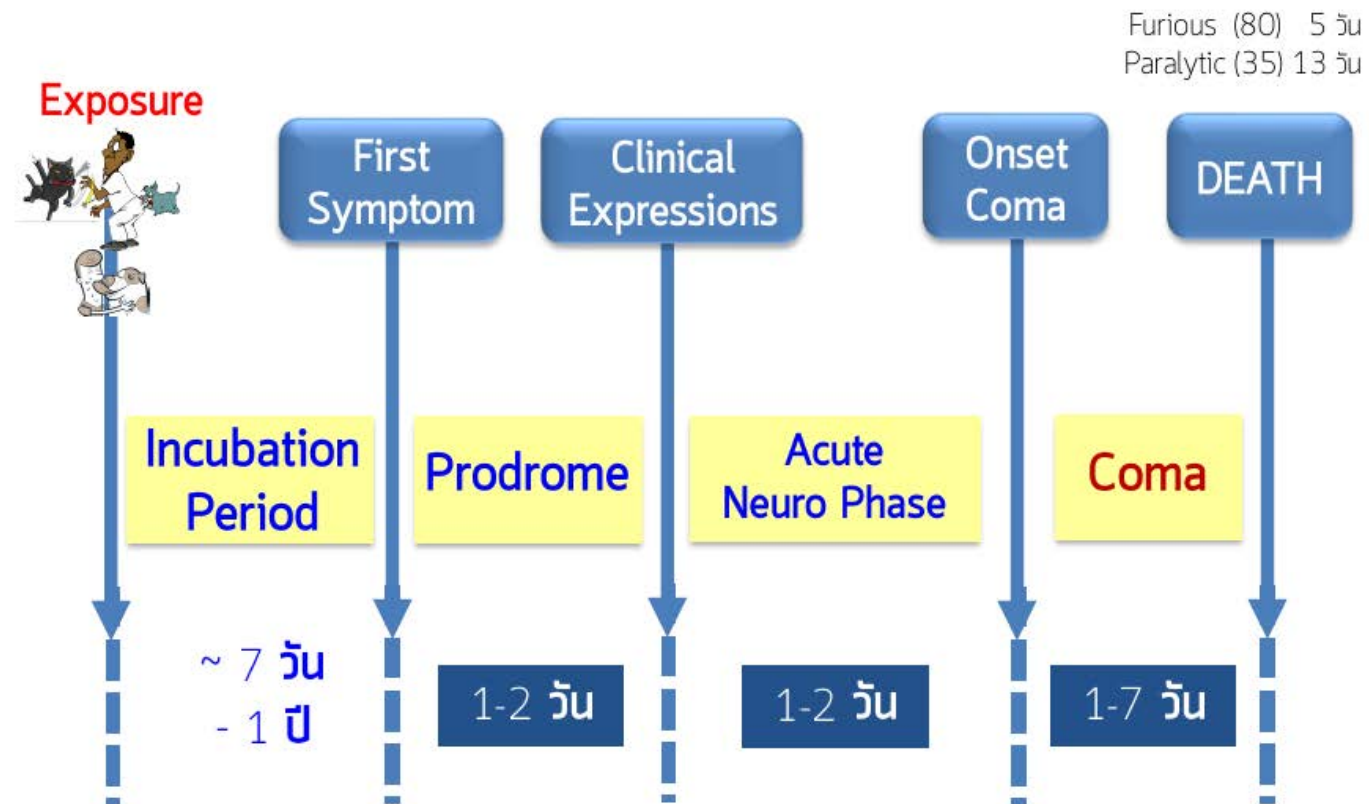
ปัจจัยที่มีผล

อาการโรคพิษสุนัขบ้า

<p>1. แบบคุ้มคลั่ง (Furious) 5 วัน</p>	<p>2. แบบอัมพาต (Paralytic) 13 วัน</p>	<p>3. Non-classical (Atypical) แบบไม่แน่นอน</p>
 <p>รู้ตัวปกติ สลับตื่นเต้น กลืนน้ำ กลืนลม ขนลุก ม่านตาไม่ตอบสนองต่อแสง</p>	 	<ul style="list-style-type: none"> • ไม่สามารถวินิจฉัยได้จากอาการ • ยากในการวินิจฉัย • Lab Confirm

การดำเนินของโรคพิษสุนัขบ้า

อาการที่พบในสัตว์

ลักษณะอาการแบบดูร้ายและแบบเชื่องซึม แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ข้อมูลจาก : คู่มือประชาชนคนเลี้ยงสุนัข

จัดทำโดย : กลุ่มโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน สำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค โทร 0 2590 3177

หากผลวันที่ 2 เป็นลบ ให้เก็บตัวอย่างเลือด ใสขวด EDTA 5 cc.
เพื่อตรวจหาโรคไขสมองอักเสบไม่ทราบสาเหตุ (ส่งพร้อมกับตัวอย่างวันที่ 3)

วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

Rabipor = PCEC

Abhayrab = PVRV * ไม่เข้าเกณฑ์

Verorab = PVRV

Speeda = CPRV

การผสมและการเก็บวัคซีน

- น้ำยาทำลาย 1 ml (PCECV, HDCV, PDEV)
หรือ 0.5 ml (PVRV, CPRV)
ผสมกับวัคซีนผงแห้ง เขย่าให้ละลายเข้ากันดี
- วัคซีนที่ละลายแล้วต้องเก็บที่
อุณหภูมิ 2 - 8 องศาเซลเซียส และควรใช้ภายใน 8 ชั่วโมง
เพื่อให้วัคซีนยังคงคุณภาพสูงสุด

การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

วันที่ฉีด 0 3 7 14 30 **HDCV, PCEC ,PDEV 1 ml หรือ PVRV, CPRV 0.5 ml**

IM

RIG ERIG 40 IU/Kg.
HRIG 20 IU/Kg.
ในและรอบบาดแผล
Skin Test อยู่ในดุลพินิจของแพทย์/

- กล้ามเนื้อต้นแขน (deltoid)
- เด็กเล็ก กล้ามเนื้อหน้าขาด้านนอก
- ห้ามฉีดเข้ากล้ามเนื้อสะโพก

วันที่ฉีด 0 3 7 14 30 **HDCV, PCEC, PVRV, CPRV**

จำนวนจุด 2 2 2 0 2

ID

RIG ERIG 40 IU/Kg.
HRIG 20 IU/Kg.
ในและรอบบาดแผล
Skin Test อยู่ในดุลพินิจของแพทย์

- สถานบริการที่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์
- ระบบลูกโซ่ความเย็นดี
- บุคลากรฉีด ID ถูกต้อง

- ต้องมีการขึ้นทะเบียนตำรับยาจาก อย. ประเทศไทย สำหรับฉีด ID
- ปฏิบัติตาม WHO : วัคซีนใหม่ต้องแสดงผลการศึกษาทางคลินิกให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการใช้ ตีพิมพ์ในวารสารทางการแพทย์ที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

ไม่แนะนำให้ใช้วิธีการฉีด ID แบบ 8 จุด และวิธีการนี้ไม่สามารถทดแทนการฉีด RIG ได้

วิธีการที่ถูกต้องในการฉีดวัคซีนเข้าในหนัง (:ID)

เทคนิคการฉีดวัคซีนเข้าในผิวหนัง

- ▶ แทงเข็มให้ปลายเข็มเงยขึ้น เทียบขนานกับผิวหนัง แล้วค่อยๆ ฉีดเข้าในชั้นชั้นสุดของผิวหนัง (จะรู้สึกมีแรงต้านและตุ่มนูนปรากฏขึ้นทันที ลักษณะคล้ายเปลือกฟิวล์)

- ▶ หากฉีดยาลึกลงไป จะไม่เห็นตุ่มนูนเปลือกฟิวล์ ให้ถอนเข็มออกแล้วฉีดใหม่ ขนาด 0.1 ml ในบริเวณใกล้เคียงกัน

ภาพผิวหนังในวันที่ 7

การฉีดเข้าในผิวหนัง

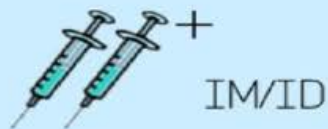
- **ควรใช้** กรณีมีผู้สัมผัสหลายคนพร้อมกัน เช่น
 - ✓ ถูกสัตว์ที่สงสัยมีเชื้อโรคพิษสุนัขบ้ากัด ข่วน เลีย หลายคน
 - ✓ สัมผัส / ดูแลผู้เสียชีวิต อย่างใกล้ชิด
 - ✓ ชำแหละสัตว์ / ตัดหัวสัตว์
 - ✓ กินเนื้อ และผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ตายเป็นโรคนี้
- **ห้ามใช้** กรณีต่อไปนี้
 - × อยู่ระหว่างการกินยา Chloroquine ป้องกันโรคมาลาเรีย
 - × รับประทานยา ที่กดภูมิคุ้มกัน
 - × มีการติดเชื้อ HIV ที่อาจจะกดระบบการสร้างภูมิคุ้มกัน
 - × ผู้ป่วยที่มีบาดแผลฉกรรจ์ที่ศีรษะ คอ หรือ พบแพทย์ช้า
 - × ผู้ป่วยเด็ก

การฉีดวัคซีนกระตุ้น

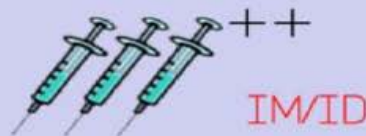
นิยาม :

เคยได้รับวัคซีนเซลล์เพาะเลี้ยง
ให้ฉีดวัคซีนกระตุ้นโดยไม่ต้องฉีด RIG

ก่อนสัมผัสโรค

หลังสัมผัสโรค

ไม่เข้าเกณฑ์การฉีดกระตุ้น
ให้ปฏิบัติเหมือนไม่เคยรับวัคซีนมาก่อน

ไม่เคยได้รับ

วัคซีนสมองสัตว์

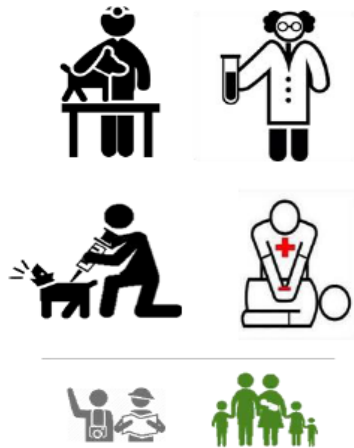
ไม่ครบ 2, 3 ครั้ง

เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพบุคลากร : แนวทางเวชปฏิบัติโรคพิษสุนัขบ้า : โดยรศ.ดร. จิระวัฒน์ สำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค

ให้ฉีดวัคซีนกระตุ้นโดยไม่ต้องฉีด RIG (CPG ตารางที่ 5 หน้า 19)

การฉีดวัคซีนแบบป้องกันโรคล่วงหน้า

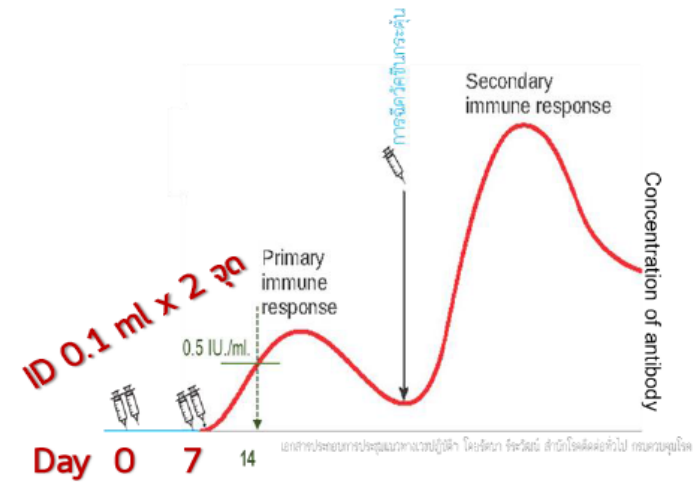
RISK Groups

RISK Area

RISK period

วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ฉีดไม่ครบ* ไม่ตรงตามนัด อาจตายได้

* กรณีฉีดวัคซีนไปแล้ว 3 เข็ม หมา-แมวไม่ตายให้หยุดฉีดวัคซีนได้

